

Zal het nieuwe wetsvoorstel dat zwangerschapsafbreking uit de strafwet haalt werkbaar zijn?

Sinds oktober 2019 ligt in het federale parlement een wetsvoorstel ter bespreking voor dat **abortus uit het strafrecht wil halen**.

Het *Europees Instituut voor Bio-ethiek* maakte volgende bondige samenvatting van dit voorstel dat voorziet in een vergaande depenalisering van abortus.

1. Als de vrouw instemt zal het parket illegaal uitgevoerde abortussen voortaan niet langer strafrechtelijk kunnen vervolgen

Naast verschillende andere bepalingen (zoals de *verlenging van de zwangerschapstermijn van 12 tot 18 weken, de verkorting van de bedenktijd tot 2 dagen, een uitbreiding van de mogelijkheden van medische abortus, ...*), voorziet het wetsvoorstel in een **bijna volledige depenalisering van abortus**, ook wanneer die is uitgevoerd met overtreding van de nieuwe wettelijke voorschriften.

Alleen abortus tegen de wil van de vrouw zal nog strafbaar blijven.

Bij een **abortus uitgevoerd in strijd met de wettelijke voorschriften** (zoals het overschrijden van de termijn van 18 weken, zijnde meer dan 4,5 maand) zal **geen strafrechtelijke vervolging meer mogelijk zijn**, noch tegen de vrouw die erom verzocht en ermee had ingestemd, noch tegen wie hem uitvoerde.

2. Zijn andere mogelijkheden voorzien om abortus in strijd met de wettelijke voorschriften en met instemming van de vrouw te bestraffen?

Kunnen (na de voorgestelde depenalisering) illegaal uitgevoerde abortussen waarmee de vrouw instemde op één of andere manier nog worden bestraft?

BESTRAFFING WEGENS ONOPZETTELIJKE DOODSLAG OF HET TOEBRENGEN VAN SLAGEN EN VERWONDINGEN

Wanneer de vrouw met de illegale abortus instemde, maar geen klacht indient, zal **zeer uitzonderlijk** strafrechtelijke vervolging voor **slagen en verwondingen** mogelijk zijn.

Een illegale abortus, bvb. uitgevoerd tegen het *einde* van de zwangerschap waarmee de vrouw instemde, zal **strafrechtelijk niet meer vervolgd kunnen worden** als de arts geen nalatigheid kan verweten worden of de vrouw er geen letsels aan overhield.

BURGERLIJK AANSPRAKELIJKHEIDSRRECHT

Burgerlijke aansprakelijkheid (*met of zonder overeenkomst*), dit is een aansprakelijkheid op grond van foutief toegebrachte schade begaan, zal **geen doeltreffende rem zetten** op de abortuspraktijk buiten het wettelijk kader, omdat de **volledige bewijslast bij de vrouw wordt gelegd: zij moet een klacht indienen en bewijzen** dat deze illegale abortus haar vergoedbare schade heeft toegebracht.

TUCHTSTRAFFEN T.A.V. DE UITVOERENDE ARTS

De tuchtstraffen van de Orde van Artsen vormen **geen doeltreffende basis** om de naleving van de abortusrichtlijnen te waarborgen.

Ze waarborgen niet de naleving van de wet, maar de goede uitvoering van de geneeskundige praktijk en plichten. Een **illegaal uitgevoerde abortus** wordt vandaag **niet tuchtrechtelijk bestraft**, en zal dat later meer dan waarschijnlijk ook nooit zijn.

3. In welke mate sanctioneren onze buurlanden illegale abortus uitgevoerd met instemming van de vrouw?

Zowel **Nederland** als **Frankrijk** bestraffen met **strafrechtelijke sancties** een abortus **uitgevoerd** zonder naleving van de wettelijke voorwaarden, zelfs als de vrouw ermee instemde.

BESLUIT – De voorgestelde wetwijzigingen zijn in de praktijk onwerkbaar

Onze analyse is dat **geen enkel van de drie alternatieve sancties**, waarin het nieuwe wetsvoorstel voorziet, als vervanging van de strafrechtelijke, op doeltreffende en afdoende wijze de naleving van de voorgestelde omkadering van VZA (zoals de inkorting van bedenktijd tot 2 dagen en de verlenging van de zwangerschapstermijn tot de 18de week), zal kunnen verzekeren.

Een wettelijk kader dat door de afwezigheid van afdoende sancties **geen bindend karakter** heeft, is **niet werkbaar**.

De afwezigheid van enige sanctie maakt de **overschrijding van de voorgestelde limiet** van 18 weken **fictief: abortussen uitgevoerd na de 20ste, 30ste of zelfs 40ste week** zullen om die reden **niet meer bestraft** kunnen worden.

De indieners van het wetsvoorstel verantwoorden op geen enkele manier dit gebrek aan sanctionering.

Om die reden, is het Europees Instituut voor Bio-ethiek van mening dat het wetsvoorstel, dat nu ter bespreking ligt, al dan niet gewild, neerkomt op een **volledige depenalisering** van de vrijwillige zwangerschapsafbreking **zelfs indien uitgevoerd op het einde van de zwangerschap**.

Het volledige dossier dat hier is samengevat, kan je raadplegen op de [website van het EIB](#).